

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

P8_TA(2018)0103

Wdrażanie Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Instrumentu Pomocy Humanitarnej oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 kwietnia 2018 r. w sprawie wdrażania Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Instrumentu Pomocy Humanitarnej oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju (2017/2258(INI))**

(2019/C 390/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 3 ust. 5 oraz art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 208–211 i 214 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając globalne partnerstwo w sprawie skutecznej współpracy na rzecz rozwoju przyjęte podczas Forum Wysokiego Szczebla w sprawie Skuteczności Pomocy, które odbyło się w Pusanie w 2011 r., oraz odnowione na posiedzeniu wysokiego szczebla w Nairobi w 2016 r.,
- uwzględniając Trzecią Światową Konferencję ONZ na temat Ograniczania Ryzyka Klęsk Żywiolowych, która odbyła się w Sendai (Japonia) w dniach 14–18 marca 2015 r.,
- uwzględniając rezolucję ONZ pt. „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” przyjętą podczas szczytu ONZ w sprawie zrównoważonego rozwoju zorganizowanego w dniu 25 września 2015 r. w Nowym Jorku, a także uwzględniając 17 celów zrównoważonego rozwoju zawartych w tej rezolucji,
- uwzględniając Światowy Szczyt Humanitarny, który odbył się w dniach 23–24 maja 2016 r. w Stambule, oraz tzw. wielki układ (Grand Bargain) zawarty przez podmioty z grona największych darczyńców i niosących pomoc,
- uwzględniając umowę o partnerstwie AKP–UE ⁽¹⁾ podpisaną w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r. oraz zmienioną w dniach 25 czerwca 2005 r. i 22 czerwca 2010 r.,
- uwzględniając decyzję Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczące pomocy humanitarnej ⁽³⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 1311/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 ⁽⁴⁾,
- uwzględniając umowę wewnętrzną między przedstawicielami rządów państw członkowskich Unii Europejskiej, zebranych w Radzie, w sprawie finansowania pomocy unijnej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 zgodnie z umową o partnerstwie AKP–UE oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („umowa wewnętrzna”),
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2015/322 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie realizacji 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju ⁽⁵⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2015/323 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju ⁽⁶⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 233/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014–2020 ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.⁽²⁾ Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1.⁽³⁾ Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1.⁽⁴⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 884.⁽⁵⁾ Dz.U. L 58 z 3.3.2015, s. 1.⁽⁶⁾ Dz.U. L 58 z 3.3.2015, s. 17.⁽⁷⁾ Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 44.

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

- uwzględniając przyjęty w 2007 r. Konsensus europejski w sprawie pomocy humanitarnej ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając przyjęty w dniu 7 czerwca 2017 r. nowy Europejski konsensus w sprawie rozwoju ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 19 czerwca 2017 r. w sprawie współpracy UE ze społeczeństwem obywatelskim w dziedzinie działań zewnętrznych UE,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie podniesienia skuteczności współpracy na rzecz rozwoju ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2016 r. w sprawie funduszu powierniczego UE dla Afryki: skutki dla rozwoju i pomocy humanitarnej ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 czerwca 2016 r. w sprawie sprawozdania UE za rok 2015 w sprawie spójności polityki na rzecz rozwoju ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 października 2013 r. w sprawie lokalnych władz i społeczeństwa obywatelskiego: zaangażowanie Europy we wspieranie zrównoważonego rozwoju ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 18/2014 w sprawie systemów oceny i monitorowania zorientowanego na rezultaty stosowanych przez EuropeAid,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2017 r. pt. „Sprawozdanie z przeglądu śródkrośowego instrumentów finansowania zewnętrznego” (COM(2017)0720) oraz powiązane dokumenty robocze służb Komisji zawierające ocenę Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (SWD(2017)0600) i ocenę 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju (SWD(2017)0601),
 - uwzględniając ocenę zewnętrzną 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju (sprawozdanie końcowe z czerwca 2017 r.) przeprowadzoną na zlecenie Komisji przez zespół wykonawców zewnętrznych,
 - uwzględniając ocenę zewnętrzną Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (sprawozdanie końcowe z czerwca 2017 r.) przeprowadzoną na zlecenie Komisji przez zespół wykonawców zewnętrznych,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie nowych, nowoczesnych wieloletnich ram finansowych dla Unii Europejskiej, która skutecznie realizuje swoje priorytety po 2020 r. (COM(2018)0098),
 - uwzględniając dokument pt. „Coherence report – Insights from the External Evaluation of the External Financing Instruments” [Sprawozdanie na temat spójności – uwagi zawarte w ocenie zewnętrznej instrumentów finansowania zewnętrznego] (sprawozdanie końcowe z lipca 2017 r.) opracowany na zlecenie Komisji przez zespół wykonawców zewnętrznych,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu, a także art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz opinię Komisji Budżetowej (A8-0118/2018),
- A. mając na uwadze, że od czasu przyjęcia instrumentów finansowania zewnętrznego międzynarodowe i unijne ramy polityki zmieniły się znacząco wraz z przyjęciem przełomowych instrumentów, takich jak agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, porozumienie paryskie w sprawie zmian klimatu, program działań z Addis Abeby, ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030 oraz program działań na rzecz ludzkości; mając na uwadze, że UE odegrała wiodącą rolę w negocjacjach dotyczących tych instrumentów;
- B. mając na uwadze, że Traktat z Lizbony, agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz cele zrównoważonego rozwoju, a także Konsensus europejski w sprawie pomocy humanitarnej, nowy Europejski konsensus w sprawie rozwoju i zasady skuteczności rozwoju z Pusanu, określają strategię UE w zakresie współpracy na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej; mając ponadto na uwadze, że Rada przyjęła globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej, która odnosi się m.in. do współpracy na rzecz rozwoju;

⁽⁸⁾ Dz.U. C 25 z 30.1.2008, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 210 z 30.6.2017, s. 1

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0437.

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0337.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 86 z 6.3.2018, s. 2.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 208 z 10.6.2016, s. 25.

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

- C. mając na uwadze, że zgodnie z art. 214 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i Konsensusem europejskim w sprawie pomocy humanitarnej świadczenie pomocy humanitarnej musi być zgodne z zasadami humanitaryzmu, neutralności, niezależności i bezstronności oraz opierać się na podejściu ukierunkowanym na potrzeby; mając na uwadze, że pomoc humanitarna nie może być narzędziem zarządzania kryzysowego;
- D. mając na uwadze, że polityka rozwojowa powinna uzupełniać politykę zagraniczną UE i zarządzanie migracją, gwarantując jednocześnie, że środki finansowe na rozwój są wykorzystywane wyłącznie do celów i zadań związanych z rozwojem, a nie do pokrywania wydatków związanych z realizacją innych celów, takich jak kontrola granic lub polityka antymigracyjna;
- E. mając na uwadze, że głównym celem Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju jest ograniczenie ubóstwa i wyeliminowanie go w perspektywie długoterminowej w krajach rozwijających się, które nie korzystają z finansowania w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju, Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa lub Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej, zapewnienie merytorycznego wsparcia organizacjom społeczeństwa obywatelskiego i organom lokalnym w krajach partnerskich w dziedzinie związanych z rozwojem powszechnych dóbr publicznych i wyzwań, a także wspieranie strategicznego partnerstwa między Afryką i UE; mając na uwadze, że Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, na który przydzielono 19,6 mld EUR na lata 2014–2020, jest głównym geograficznym instrumentem w budżecie UE w zakresie współpracy na rzecz rozwoju;
- F. mając na uwadze, że głównym celem Europejskiego Funduszu Rozwoju jest ograniczenie ubóstwa i wyeliminowanie go w perspektywie długoterminowej w regionach Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz osiągnięcie zrównoważonego rozwoju krajów i terytoriów zamorskich; mając na uwadze, że Europejski Fundusz Rozwoju jest głównym unijnym instrumentem w zakresie współpracy na rzecz rozwoju, przy czym na 11. Europejski Fundusz Rozwoju przydzielono 30,5 mld EUR na okres 2014–2020;
- G. mając na uwadze, że głównym celem Instrumentu Pomocy Humanitarnej jest zapewnianie wsparcia, pomocy i ochrony ludziom dotkniętym skutkami klęsk żywiołowych, katastrof spowodowanych przez człowieka i podobnych sytuacji kryzysowych, koncentrując się na najbardziej narażonych ofiarach – bez względu na narodowość, religię, płeć, wiek, pochodzenie etniczne lub poglądy polityczne – zgodnie z rzeczywistymi potrzebami, międzynarodowymi zasadami humanitarnymi oraz Konsensusem europejskim w sprawie pomocy humanitarnej;
- H. mając na uwadze, że działanie Instrumentu Pomocy Humanitarnej wykracza poza podstawowe zadanie operacji mających na celu ratowanie życia, obejmując pomaganie osobom dotkniętym skutkami długoterminowych kryzysów, krótkoterminowe działania mające na celu naprawę i odbudowę, gotowość na wypadek klęsk żywiołowych oraz reagowanie na konsekwencje migracji ludności;
- I. mając na uwadze, że skuteczna współpraca na rzecz rozwoju wymaga innowacyjnego podejścia, zapewniającego darczyńcom możliwość szybkiego reagowania na lokalne warunki, współpracy z organizacjami lokalnymi oraz wspierania lokalnych przedsiębiorstw i przedsiębiorców, zwłaszcza w najuboższych i najbardziej niestabilnych krajach; mając na uwadze, że unijny system audytu musi zapewnić darczyńcom elastyczność w zakresie podejmowania przez nich rozsądnej dozy ryzyka związanego z takimi projektami, zwiększając zdolności UE do szybkiego reagowania i skutecznego udzielania pomocy;
- J. mając na uwadze, że UE jest wiodącym darczyńcą pomocy rozwojowej i humanitarnej na świecie; mając na uwadze, że poprzez tę pomoc UE dokłada wszelkich starań na rzecz zmniejszania ubóstwa i wspierania światowych i unijnych interesów i podstawowych wartości;
- K. mając na uwadze, że szczyt Unii Afrykańskiej i UE, który odbył się w Abidżanie w dniach 29 i 30 listopada 2017 r., potwierdził wolę nawiązania autentycznego nowoczesnego, globalnego i ambitnego partnerstwa, stwarzającego warunki polityczne i gospodarcze dla prawdziwej równości;
- L. mając na uwadze gwałtowny wzrost liczby umów o współpracy na rzecz rozwoju zawartych z państwami trzecimi, w tym z Chinami, Rosją, Turcją, Brazylią i Indiami;
- M. mając na uwadze, że przedmiotem poważnego niepokoju jest przywrócenie i rozszerzenie tzw. zasady globalnego knebla oraz ograniczanie środków finansowych przeznaczonych dla organizacji świadczących na rzecz kobiet i dziewcząt usługi w zakresie planowania rodziny, zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz związanych z nim praw;
- N. mając na uwadze, że rządy państw trzecich mają realne oczekiwania, jeśli chodzi o szybkie działanie, skuteczność i pilną potrzebę utrzymywania solidnych partnerstw w zakresie współpracy na rzecz rozwoju; mając na uwadze, że w krajach partnerskich istnieje potrzeba rozwijania otwartej i wydajnej gospodarki rynkowej, z uwzględnieniem nowej sytuacji i nowych podmiotów gospodarczych obecnych na arenie międzynarodowej;
- O. mając na uwadze, że ze względu na brak zaangażowania Zjednoczonego Królestwa po roku 2020 brexit odbije się na unijnym budżecie spadkiem wpływów o 12 % do 15 %;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

- P. mając na uwadze, że oceny Europejskiego Funduszu Rozwoju i Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju potwierdzają, że stosowanie w spójny sposób różnych instrumentów geograficznych i tematycznych jest w istocie możliwe;
- Q. mając na uwadze, że w ocenie 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju stwierdza się, iż „istnieje realne zagrożenie naciskami, by EFR służył do reagowania na programy oddalające go od podstawowego celu Funduszu, którym jest wyeliminowanie ubóstwa, co jest trudne do pogodzenia z podstawowymi wartościami EFR i zagraża działaniom skutecznie realizowanym w ramach Funduszu”, że „pomimo konsultacji, opinii rządu i organizacji społeczeństwa obywatelskiego (z pewnymi znaczącymi wyjątkami, np. w regionie Pacyfiku), względy te rzadko brano pod uwagę w decyzjach dotyczących programowania” oraz że „w programowaniu 11. EFR właśnie wykorzystano podejście odgórne w celu zastosowania zasady koncentracji, ale kosztem głównej zasady partnerstwa zawartej w umowie z Kotonu”;
- R. mając na uwadze, że zgodnie z oceną 11. EFR do kwietnia 2017 r. z rezerwy EFR wypłacono prawie 500 mln EUR na rzecz wspierania Dyrekcyj Generalnej ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej Komisji Europejskiej (ECHO), prawie 500 mln EUR przyznano pojedynczym krajom w ramach wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych i 1,5 mld EUR wypłacono kryzysowemu funduszu powierniczemu UE dla Afryki; mając na uwadze, że EFR wnosi również wkład do nowego Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju;
- S. mając na uwadze ocenę Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, w której stwierdza się, że „Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju zawsze był ogólnie istotny i odpowiedni do zamierzonego celu, zarówno wtedy, gdy został przyjęty, jak i w połowie okresu wdrażania. Jest w znacznej mierze zgodny z nowymi dokumentami prezentującymi założenia polityki (takimi jak nowy Europejski konsensus w sprawie rozwoju i agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030), chociaż wdrażanie określonych priorytetów może być w obecnym formacie trudne”;
- T. mając na uwadze, że w czasie przyjmowania instrumentów finansowania zewnętrznego na lata 2014–2020 Parlament Europejski opowiedział się za oddzielnym instrumentem finansowania zewnętrznego w odniesieniu do współpracy na rzecz rozwoju i wezwał do wyodrębnienia funduszy na rzecz rozwoju w przypadku włączenia EFR do budżetu;
- U. mając na uwadze, że w odniesieniu do kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki w ocenie EFR stwierdza się, iż „w porównaniu ze standardowymi projektami EFR takie czynniki jak skrócenie czasu na przygotowanie i zatwierdzenie, pośrednie zaangażowanie UE w wykonanie projektów oraz fakt, że punktem wyjścia dla tych projektów były raczej priorytety Unii niż odpowiedź na długoterminowe cele krajów partnerskich, wywołują obawy związane z ewentualną skutecznością i zrównoważonym charakterem projektów kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki oraz zdolnością UE do ścisłego monitorowania ich wdrażania”;
- V. mając na uwadze, że przepływy finansowe z Unii do krajów korzystających z instrumentów finansowych na rzecz rozwoju są mniejsze niż wartość prywatnych przekazów generowanych przez diasporę tych krajów, mieszkającą w Europie;
- W. mając na uwadze, że pomimo otrzymanych przez lata miliardów euro z EFR i poważnych obaw Komisji dotyczących zarządzania finansami, Instrument na rzecz Pokoju w Afryce nie był elementem oceny EFR; mając na uwadze, że Instrument na rzecz Pokoju w Afryce nie został poddany ocenie od 2011 r.;
- X. mając na uwadze, zgodnie z ich odpowiednimi ocenami i sprawozdaniem Komisji z przeglądu śródkresowego instrumentów finansowania zewnętrznego, że ogólna skuteczność i długoterminowy wpływ Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i EFR w osiąganiu ustanowionych celów jest trudny do zmierzenia z powodu poważnych ograniczeń w określeniu odpowiednich systemów oceny i monitorowania oraz w ocenie roli odgrywanej przez czynniki zewnętrzne, a także ze względu na szeroki zakres stosownych krajów i tematów; mając na uwadze, że w opinii osób przeprowadzających ocenę łączenie źródeł finansowania uruchamia dodatkowe zasoby tylko w 50 % przypadków;
- Y. mając na uwadze, że Parlament musiał zmierzyć się z bardzo krótkimi terminami w odniesieniu do kontroli projektu środków wykonawczych; mając na uwadze, że przy ustalaniu tych terminów nie uwzględnia się w sposób należyty charakterystycznych cech działalności parlamentarnej; mając na uwadze, że w niektórych przypadkach sytuacja ta ulegała dalszemu pogorszeniu ze względu na przekazanie projektu środków wykonawczych do Parlamentu po upływie ustalonego terminu lub przed przerwami w pracach Parlamentu, co jeszcze bardziej ogranicza zdolność Parlamentu do odpowiedniego wykonywania nadanych mu uprawnień kontrolnych;
- Z. mając na uwadze, że UE uznała znaczenie partnerstwa z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w stosunkach zewnętrznych; mając na uwadze, że dotyczy to również zaangażowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego w programowanie i wdrażanie instrumentów finansowania zewnętrznego;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

Fakty i ustalenia określone w ramach przeglądu śródkresowego w sprawie wdrażania Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Europejskiego Funduszu Rozwoju i Instrumentu Pomocy Humanitarnej*Uwagi ogólne*

1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w wyniku ocen Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Europejskiego Funduszu Rozwoju i Instrumentu Pomocy Humanitarnej stwierdzono, że cele tych instrumentów miały bardzo istotne znaczenie dla priorytetów politycznych, jakie obowiązywały, kiedy opracowywano te instrumenty, a same instrumenty są zasadniczo odpowiednie do zakładanych celów i zgodne z wartościami i zamierzeniami celów zrównoważonego rozwoju; zauważa, że roczny deficyt finansowy konieczny do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju wynosi 200 mld USD;
2. zwraca uwagę, że niektóre państwa, w których funkcjonują programy geograficzne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, osiągnęły postępy pod względem zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju społecznego i gospodarczego w ciągu ostatnich dziesięciu lat, podczas gdy w innych państwach sytuacja wciąż jest krytyczna;
3. z zadowoleniem zauważa, że priorytety Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i EFR są zgodne z wartościami i założeniami celów zrównoważonego rozwoju, ze względu na kluczową rolę, którą UE odegrała w przyjęciu tych celów, przy czym fakt ten w bardzo znacznym stopniu ułatwił i uprościł śródkresowy przegląd tych instrumentów;
4. zwraca uwagę, że w pierwszych latach wdrażania Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju umożliwiły Unii Europejskiej reagowanie na nowe kryzysy i potrzeby dzięki rozległemu charakterowi celów tych instrumentów; zauważa jednak, że wskutek spiętrzenia kryzysów i ukształtowania się nowych priorytetów politycznych Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz Instrumentu Pomocy Humanitarnej są obciążone presją finansową i znajdują się na granicy przeciążenia, co doprowadziło do podjęcia decyzji o ustanowieniu nowych doraźnych mechanizmów, takich jak fundusze powiernicze, które wzbudzają poważne obawy szczególnie w odniesieniu do przejrzystości, demokratycznej odpowiedzialności i ich oderwania od celów rozwoju; przypomina niedawno przyjęty Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju, który utworzono w celu zapewnienia większego efektu dźwigni;
5. wyraża zadowolenie w związku z większą spójnością wewnętrzną między Instrumentem Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i Europejskim Funduszem Rozwoju, co w dużej mierze jest wynikiem wysokiej jakości ocen, zharmonizowanych procesów podejmowania decyzji i koncentracji sektorowej;
6. zauważa, że w niektórych przypadkach wsparcie budżetowe nadal jest krytycznie oceniane za brak przydatności i skuteczności, gdy tymczasem ta forma pomocy jest dopasowana do nowoczesnego pojęcia współpracy i w pełni wpisuje się w model autentycznego partnerstwa na rzecz rozwoju, pozwala krajom partnerskim na przejęcie odpowiedzialności za własny rozwój oraz ma tę zaletę, że jest elastyczna i skuteczna; uważa w związku z tym, że należy wzmacniać partnerstwa polityczne i instytucjonalne, ułatwiając udzielanie wsparcia budżetowego, przy jednoczesnym dążeniu do wydajnego zarządzania gospodarczego i poszanowania demokratycznych wartości; zwraca uwagę, że polityka współpracy na rzecz rozwoju musi być wdrażana w sposób uwzględniający życzenia krajów i narodów jej potrzebujących oraz że należy zadbać o ich udział w procesie podejmowania decyzji, jak i o to, aby kraje te przyjmowały odpowiedzialność za przejrzystą i skuteczną realizację tej polityki;
7. zauważa, że liczne kraje stały się krajami o wyższym średnim dochodzie, w wyniku czego nie kwalifikują się już do korzystania z dwustronnej współpracy w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju lub otrzymują obniżone dotacje z tytułu współpracy dwustronnej w ramach EFR, ponieważ pomoc rozwojowa w połączeniu ze skutecznymi krajowymi strategiami politycznymi może przyczynić się do uzyskania pozytywnych wyników; przypomina o wielowymiarowym charakterze ubóstwa i rozwoju oraz że utrzymanie PKB jako jedyne go wskaźnika rozwoju jest niewystarczające; zauważa również, że skoro większość najuboższych ludzi na świecie mieszka w krajach o średnim dochodzie, w których utrzymują się nierówności, nagłe wycofanie pomocy udzielanej tym krajom mogłoby zagrozić osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla zatem konieczność dalszego wspierania tych krajów w tej neuralgicznej fazie na ich drodze ku większemu rozwojowi;
8. podkreśla potrzebę zapewnienia, by pomoc rozwojowa wykorzystywana była zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, z należytym uwzględnieniem zasad skuteczności pomocy i rozwoju; przypomina, że unijną współpracę na rzecz rozwoju należy dostosować do planów i potrzeb partnerskich;
9. podkreśla, że w żadnym wypadku krótkoterminowe wewnętrzne interesy UE (bezpieczeństwo lub migracja) nie powinny mieć wpływu na unijny program działań na rzecz rozwoju, i że należy w pełni przestrzegać zasad skuteczności pomocy na rzecz rozwoju i stosować je w odniesieniu do wszystkich form współpracy na rzecz rozwoju;
10. zauważa, że Komisja doszła do wniosku, iż spójność instrumentów można zwiększyć przez racjonalizację; podkreśla, że w żadnej z innych ocen nie wspomina się o takim ustaleniu;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

11. jest zaniepokojony ustaleniami osób przeprowadzających ocenę dotyczącymi braku systemów monitorowania i oceny, co utrudnia pomiar wyników; z drugiej strony podkreśla liczne pozytywne ustalenia dotyczące politycznych strategii rozwoju UE, zawarte w audytach przeprowadzonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO); przypomina w tym kontekście uwagi ETO zawarte w sprawozdaniu specjalnym nr 18/2014 w sprawie systemów oceny i monitorowania zorientowanego na rezultaty stosowanych przez EuropeAid; apeluje do Komisji, by skorzystała z tej okazji i wprowadziła dalsze usprawnienia do systemu ram wyników zgodnie z zaleceniami ETO;
12. jest zaskoczony różnicą między wynikami oceny a wyciągniętymi przez Komisję wnioskami w ramach przeglądu śródkresowego; ubolewa, że we wnioskach Komisji w ogóle nie zajęto się poważnymi problemami związanymi z brakiem partnerstwa w ramach tych instrumentów oraz ryzykiem przesunięcia punktu ciężkości z ograniczania ubóstwa, mimo że jest to kluczowy element oceny;
13. wyraża zaniepokojenie z powodu braku lub ograniczonego charakteru dostępnych danych; stwierdza, że brak systemu monitorowania i oceny wykraczającego poza milenijne cele rozwoju oraz cele zrównoważonego rozwoju uniemożliwia dokładny pomiar zmian, np. w odniesieniu do elastyczności instrumentu lub poziomu spójności z innymi instrumentami;
14. ponadto zwraca uwagę, że brak środków finansowych przeznaczonych na zachęcanie do pluralizmu politycznego, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dla partii politycznych, nie sprzyja osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju;
15. wzywa do poprawy sprawozdawczości przez automatyczne opracowywanie danych statystycznych i wskaźników;
16. ubolewa, że Komisja nie skorzystała ze stworzonej przez przegląd śródkresowy okazji dostosowania strategii politycznych do określonych w nowym Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju wymogów dotyczących wspierania drobnych producentów rolnych i zrównoważonego rolnictwa agroekologicznego; zwraca uwagę, że wprost przeciwnie – proponowane środki obejmują nawet większe wsparcie dla rolnictwa wielkoobszarowego i przedsiębiorstw rolnych;

Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju

17. podkreśla, że przydatność Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju polega głównie na możliwości elastycznego reagowania na nieprzewidziane zdarzenia w odniesieniu do wyboru trybów programowania i wdrażania oraz w zakresie przenoszenia środków w ramach instrumentów i między nimi, a także wykorzystywania funduszy rezerwowych; podkreśla, że elastyczność w ramach programowania wieloletniego pozwoliła ponadto na dostosowanie czasu trwania okresu programowania do lokalnych uwarunkowań, szybką realokację środków finansowych w przypadku istotnych zmian oraz stosowanie środków specjalnych;
18. przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w przeprowadzonych ocenach podkreślono strategiczne znaczenie programu tematycznego w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, w szczególności jego zdolności do wspierania powszechnych działań na rzecz dóbr publicznych;
19. przyjmuje do wiadomości, że rozporządzeniem (UE) nr 236/2014 ustanawiającym wspólne zasady wdrażania instrumentów finansowania zewnętrznego wprowadzono warunki umożliwiające harmonizację i powszechniejsze wdrażanie, co skutkuje zwiększeniem skuteczności Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju; podkreśla, że rozporządzenie (UE) nr 233/2014 ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju nie zawiera szczegółowych zapisów dotyczących systemu monitorowania i oceny służącego do pomiaru wyników działania instrumentu; wyraża poważne zaniepokojenie faktem, że procedury wdrażania, z których część wywodzi się z rozporządzenia finansowego, wciąż są postrzegane jako długotrwałe i uciążliwe, co dyskredytuje UE i zwiększa atrakcyjność podejścia przyjętego przez niektóre kraje, które postrzegane jest jako znacznie mniej formalne i w mniejszym stopniu obwarowane uwarunkowaniami; w związku z tym przypomina, że niektóre z tych procedur wynikają z rozporządzenia finansowego, a nie z instrumentów finansowania zewnętrznego, inne wymagania natomiast opierają się na stosowaniu podstawowych zasad współpracy na rzecz rozwoju, takich jak partnerstwo i odpowiedzialność;
20. zauważa, że dokumenty robocze służb Komisji wykazują stosunkowo niski poziom kwot wypłacanych w stosunku do kwot zaangażowanych; podkreśla, że kwestia „konkurencji” w dziedzinie pomocy rozwojowej stanowi zasadniczy problem; wzywa w związku z tym do lepszego informowania o możliwościach finansowania w celu zapewnienia partnerom UE dostępu do informacji; apeluje o szkolenie podmiotów lokalnych, w szczególności urzędników, w zakresie przygotowania dokumentacji projektów europejskich, tak aby mogły one w większym stopniu spełniać kryteria i zwiększyć w ten sposób szanse na zakwalifikowanie się ich projektów; zauważa, że celem takich szkoleń mogłoby być również bardziej skuteczne składanie wniosków w odpowiedzi na zaproszenia do projektów innych organizacji międzynarodowych;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

21. wyraża zaniepokojenie, że śródkresowa ocena Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju wskazuje na ryzyko stwierdzonego braku zgodności z wymogiem dotyczącym przeznaczenia co najmniej 20 % pomocy w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na podstawowe usługi socjalne, takie jak opieka zdrowotna i kształcenie średnie, a także na inne usługi socjalne, podczas gdy potrzeby te mają zasadnicze znaczenie dla rozwoju tych krajów; wyraża także zaniepokojenie z powodu niewystarczającego wspierania krajowych systemów opieki zdrowotnej oraz braku danych dotyczących osiągniętych wyników w zależności od puli środków finansowych przeznaczonych na kształcenie; potwierdza zobowiązanie podjęte w ramach nowego Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju do przeznaczenia co najmniej 20 % oficjalnej pomocy rozwojowej UE na integrację społeczną i rozwój społeczny;

22. wyraża zadowolenie z powodu celów i wyników programu tematycznego dotyczącego organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych oraz wzywa do utrzymania tego programu w ramach przyszłych instrumentów; wyraża jednak poważne zaniepokojenie z powodu kurczącej się przestrzeni dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego i władz lokalnych na etapie programowania i wdrażania programów oraz apeluje o wzmocnienie roli tych podmiotów, w tym jako dostawców usług, a także o bardziej indywidualne warunki współpracy i bardziej strategiczne podejście; podkreśla, że rozwój tych krajów można w pełni osiągnąć jedynie dzięki współpracy z uprawnionymi władzami lokalnymi;

23. zachęca Komisję do wdrażania strategii sprzyjających zaangażowaniu członków diaspory afrykańskiej jako kluczowych podmiotów rozwoju;

Europejski Fundusz Rozwoju

24. zwraca uwagę, że EFR odgrywa istotną rolę w dążeniu do zwalczania ubóstwa i w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju; wskazuje jednak, że na szczeblu regionalnym istnieje mniej dowodów świadczących o postępach, a EFR nie osiągnął jednakowo trwałych synergii i spójności między programami współpracy na szczeblu krajowym, regionalnym i między państwami AKP;

25. ubolewa, że w przeglądzie śródkresowym nie ujęto Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce, który od lat nie był poddany odpowiedniej ocenie; uważa, że w czasach, gdy do powiązania między bezpieczeństwem a rozwojem przykłada się coraz większe znaczenie polityczne, kluczową kwestią jest kształtowanie polityki w oparciu o dowody;

26. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że EFR okazał się odpowiedni do założonego celu w szybko zmieniających się okolicznościach dzięki ograniczonemu cyklowi planowania, uproszczonym procedurom i usprawnionemu zarządzaniu budżetowemu; stwierdza jednak, że nie jest on jeszcze w pełni dostosowany do zmieniającej się sytuacji oraz że procedury te są nadal dość nieelastyczne i uciążliwe;

27. zwraca uwagę, że znaczne zróżnicowanie potrzeb i specyfiki grup państw AKP oraz krajów i terytoriów zamorskich objętych EFR budzi wątpliwości co do zasadności uniwersalnego podejścia, jakim charakteryzuje się wybór procedur i warunków, a ostatecznie co do zasięgu terytorialnego EFR; przypomina o konieczności ustanowienia nowego i rzeczywistego partnerstwa na równych zasadach, przy czym zasadniczy nacisk należy kłaść na prawa człowieka;

28. zwraca uwagę, że EFR był przedmiotem nacisków, aby reagował na rosnącą liczbę potrzeb politycznych, w tym w zakresie bezpieczeństwa i migracji, które są trudne do pogodzenia z podstawowymi wartościami EFR i zasadami unijnej polityki na rzecz rozwoju i współpracy, w szczególności w zakresie wyeliminowania ubóstwa;

Instrument Pomocy Humanitarnej

29. wyraża zadowolenie z powodu faktu, że Instrument Pomocy Humanitarnej osiągnął założony cel polegający na niesieniu pomocy w sytuacjach kryzysowych w oparciu o pełne poszanowanie prawa międzynarodowego publicznego przy jednoczesnym zapewnieniu, by pomoc humanitarna nie była wykorzystywana instrumentalnie oraz by przestrzegano zasad humanitaryzmu, bezstronności, neutralności i niezależności;

30. zwraca uwagę, że liczba kryzysów humanitarnych i klęsk, z którymi zmierzono się, korzystając z Instrumentu Pomocy Humanitarnej, wzrosła znacząco w ostatnich latach, co doprowadziło do wykorzystania całej rezerwy na pomoc nadzwyczajną i do konieczności wykorzystania dodatkowych funduszy, przy czym poprawa tej sytuacji jest mało prawdopodobna w perspektywie krótko- i średnioterminowej, mając na uwadze wielość sytuacji kryzysowych w różnych częściach globu; zauważa, że w związku z tym powstaje potrzeba znacznego zwiększenia rezerwy na pomoc nadzwyczajną oraz szybszego i bardziej elastycznego wykorzystywania wszystkich dostępnych zasobów;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

31. uważa, że Instrument Pomocy Humanitarnej powinien być nadal ukierunkowany przede wszystkim na ludzi i społeczności jako na najważniejsze strony zainteresowane jego wykorzystaniem, a w każdych okolicznościach należy przyjmować elastyczne i skoordynowane podejście oparte na specyficznym kontekście i uwzględniające opinie samorządów i władz lokalnych, a także lokalnych społeczności, organizacji religijnych ukierunkowanych na rozwój i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla, że wiele z tych organizacji, w tym organizacje diaspory z siedzibą w Europie, prowadzi wartościowe działania w szeregu kluczowych obszarów i może wnieść wartość dodaną w pomoc humanitarną;

32. przypomina, że niebezpieczna aborcja znajduje się w wykazie Światowej Organizacji Zdrowia jako jedna z trzech głównych przyczyn umieralności matek; przypomina o ogłoszonych na arenie międzynarodowej podstawach prawnych dla prawa i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego ofiar przemocy seksualnej oraz osób na obszarach objętych konfliktem;

Zalecenia na pozostały okres wdrażania

33. podkreśla, że Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, Europejski Fundusz Rozwoju oraz Instrument Pomocy Humanitarnej powinny być wdrażane w świetle nowych międzynarodowych i unijnych ram politycznych, w tym agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, porozumienia paryskiego w sprawie zmian klimatu, programu działań z Addis Abeby i programu działań na rzecz ludzkości;

34. przypomina o konieczności osiągnięcia na całym świecie celów zrównoważonego rozwoju w wyniku wspólnych starań i partnerstwa wszystkich podmiotów międzynarodowych, w tym narodów rozwijających się i rozwiniętych, a także organizacji międzynarodowych; podkreśla, że na szczeblu UE wymagane są w tym celu wewnętrzne i zewnętrzne strategie polityczne wspólnie opracowane i wdrażane w spójny i skoordynowany sposób, zgodnie z zasadami spójności polityki na rzecz rozwoju; uważa, że spójność polityki na rzecz rozwoju musi stać się kluczowym elementem podczas definiowania i wdrażania instrumentów finansowania zewnętrznego oraz przyjmowania innych strategii politycznych i instrumentów UE z uwagi na powiązania unijnej polityki wewnętrznej i zewnętrznej; jest jednak zdania, że poprawa ogólnej spójności między instrumentami wciąż jest możliwa; jest jednak zdania, że należy jeszcze bardziej poprawić ogólną spójność między instrumentami, w szczególności przez poprawę spójności i koordynacji między programami geograficznymi i tematycznymi oraz osiągnięcie większej koordynacji i komplementarności z innymi strategiami politycznymi UE;

35. wyraża zaniepokojenie wobec faktu, że kraje o wyższym średnim dochodzie, które zakończyły korzystanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju i Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju, mogą stanąć w obliczu niedopasowania poziomu płynności, a przez to znaleźć się w trudnym położeniu; wzywa Komisję do rozważenia skutków i środków mających zapobiegać negatywnym następstwom, a także do ułatwienia krajom o wyższym średnim dochodzie dostępu do instrumentów finansowania zewnętrznego dostosowanych do ich potrzeb, zwłaszcza w celu zwiększenia starań ukierunkowanych na poprawę sprawowania rządów przez zwalczanie korupcji, oszustw podatkowych i bezkarności, zapewnienie poszanowania rządów prawa i przeprowadzenie wolnych i uczciwych wyborów, zapewnienie równego dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz rozwiązanie kwestii niedociągnięć instytucjonalnych; wyraża uznanie dla prac przeprowadzonych przez EUROsociAL w tej dziedzinie; niemniej podkreśla potrzebę nadania priorytetowego znaczenia udzielaniu dotacji krajom najslabiej rozwiniętym, które są narażone na niestabilność, stoją w obliczu znacznych przeszkód strukturalnych zagrażających zrównoważonemu rozwojowi i z tego powodu są silnie uzależnione od międzynarodowego finansowania publicznego;

36. jest zdania, że instrumenty finansowania zewnętrznego powinny w dalszym ciągu bezpośrednio wspierać organizacje społeczeństwa obywatelskiego zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu lokalnym, a także lokalne społeczności, samorządy lokalne i regionalne oraz organy lokalne w krajach partnerskich i partnerstwa tych podmiotów z europejskimi samorządami lokalnymi i regionalnymi oraz systematycznie ułatwiać im aktywne uczestnictwo w dialogach z udziałem wielu zainteresowanych stron dotyczących polityki UE i wszelkich procesów programowania w ramach wszystkich instrumentów; ponadto uważa, że UE powinna wspierać rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego jako strażników zarówno wewnątrz UE, jak i poza nią, a także wspierać reformy decentralizacyjne w krajach partnerskich; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący pogłębienia i skonsolidowania bieżących działań ukierunkowanych na budowę partnerstwa i dialogu ze społeczeństwem obywatelskim działającym na rzecz rozwoju oraz wzmocnienia zaangażowania w dialog i udział sieci organizacji społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu polityki i procesów UE; przypomina, że UE powinna wspierać umacnianie demokracji za pomocą określenia mechanizmów wsparcia działań organizacji w krajach trzecich, tak aby przyczynić się do stabilizacji i poprawy standardów instytucjonalnych w zakresie zarządzania dobrami publicznymi;

37. potwierdza swoje zdecydowanie, aby monitorować realizację zobowiązania UE do zapewnienia stałego wsparcia na rzecz rozwoju społecznego w celu poprawy jakości życia ludności zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju; przypomina, że w przypadku Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju prowadzi to do konieczności przydzielenia co najmniej 20 % środków pomocy na podstawowe usługi społeczne, przy czym szczególną uwagę należy zwrócić na opiekę zdrowotną i kształcenie oraz kształcenie średnie; w związku z tym wyraża zaniepokojenie, że w czasie, gdy nadal utrzymują się obawy co do osiągnięcia 20 % celu w zakresie rozwoju społecznego, Komisja przesuwa środki finansowe z rozwoju społecznego na inwestycje;

38. apeluje o rygorystyczne stosowanie warunków wstępnych, których spełnienie umożliwi skuteczne korzystanie ze wsparcia budżetowego, oraz o bardziej systematyczne monitorowanie tego warunku pomocy w krajach partnerskich, tak aby zwiększyć odpowiedzialność, przejrzystość i skuteczność pomocy, a także dostosowanie wsparcia budżetowego do jego celów;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

39. przestrzega przed nadmiernym wykorzystywaniem funduszy powierniczych, które zagraża specyfice unijnej polityki w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju; podkreśla, że fundusze te należy wykorzystywać jedynie wówczas, gdy istnieje pewność, że wniosą wartość dodaną w porównaniu z innymi sposobami udzielania pomocy, a ich wykorzystanie powinno być zawsze zgodne z zasadami skuteczności pomocy i głównym celem polityki na rzecz rozwoju: eliminacją ubóstwa; wyraża zaniepokojenie wobec faktu, że składki wpłacane przez państwa członkowskie oraz innych darczyńców na rzecz funduszy powierniczych są niższe od oczekiwań, co wywiera negatywny wpływ na skuteczność tych funduszy; przypomina o konieczności parlamentarnej kontroli tych środków finansowych; jest poważnie zaniepokojony ustaleniami oceny EFR dotyczącej skuteczności kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki;

40. przypomina, że Komisja powinna zapewnić przejrzystość w przypadku korzystania z funduszy powierniczych, m.in. przez regularne dostarczanie Parlamentowi aktualnych informacji oraz zapewnienie jego odpowiedniego udziału w stosownych strukturach zarządzania, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi UE; przypomina ponadto, że fundusze powiernicze muszą spełniać wszystkie zasady skuteczności rozwoju i powinny być spójne z długoterminowymi priorytetami rozwojowymi, zasadami i wartościami, strategiami krajowymi i strategiami państw UE oraz innymi stosownymi instrumentami i programami oraz że sprawozdanie monitorujące zawierające ocenę zgodności z tymi zasadami powinno być publikowane dwa razy do roku; w związku z tym ponownie przypomina, że celem kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki jest zlikwidowanie pierwotnych przyczyny migracji przez wspieranie odporności, możliwości gospodarczych, równych szans, bezpieczeństwa i rozwoju;

41. przypomina, że budżet UE przeznaczony na unijne działania zewnętrzne był stale wykorzystywany i zasilany, przy czym wyczerpano w ten sposób wszystkie dostępne rezerwy, aby nieść pomoc w coraz liczniejszych kryzysach; uważa, że w kontekście licznych kryzysów i niepewności instrumenty finansowania zewnętrznego muszą być dostatecznie elastyczne, aby mogły być szybko dostosowywane do zmieniających się priorytetów i nieprzewidzianych zdarzeń oraz szybko przynosić rezultaty w terenie; w tym celu zaleca inteligentne korzystanie z rezerwy instrumentów finansowania zewnętrznego lub niewykorzystanych funduszy, stosowanie większej elastyczności podczas wieloletniego programowania, odpowiednie łączenie warunków finansowania i większe uproszczenie na poziomie wdrażania; podkreśla jednak, że większa elastyczność nie powinna następować kosztem skuteczności i przewidywalności pomocy oraz długoterminowych priorytetów geograficznych i tematycznych, ani też zobowiązań do utrzymania reform w krajach partnerskich;

42. wzywa Komisję do wdrożenia Instrumentu Pomocy Humanitarnej w sposób spójny z zasadami humanitarnymi, zobowiązaniami uzgodnionymi na Światowym Szczycie Humanitarnym w ramach tzw. wielkiego układu oraz z wnioskami Europejskiego Trybunału Obrachunkowego zawartymi w sprawozdaniu specjalnym nr 15/2016⁽¹⁴⁾; w szczególności apeluje do Komisji, aby zapewniła większą przejrzystość programowania strategicznego oraz procedury wyboru finansowania, zwracała należytą uwagę na kwestię opłacalności działań, bez uszczerbku dla celów pomocy humanitarnej i chęci niesienia pomocy osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji, przy czym należy utrzymać zdolności do spełnienia obowiązku humanitarnego przez docieranie do osób najbardziej narażonych i działanie w miejscach, w których potrzeby są najpilniejsze, a także zwiększyła monitorowanie na etapie realizacji, przeznaczyła więcej środków na rzecz krajowych i lokalnych podmiotów niosących pomoc, ograniczyła biurokrację w drodze zharmonizowanych wymogów w zakresie sprawozdawczości oraz zapewniła strategię, programowanie i finansowanie w perspektywie wieloletniej, aby zagwarantować większą przewidywalność, elastyczność, szybkość i ciągłość działań humanitarnych;

43. wzywa, by pomocy humanitarnej nadal udzielano ludności znajdującej się na obszarach objętych sytuacjami kryzysowymi oraz by podmiotom humanitarnym zapewnić swobodny dostęp do ofiar na obszarach objętych konfliktami i w krajach niestabilnych, aby mogły prowadzić tam działania;

44. apeluje do Komisji o zagwarantowanie, aby poza niezwłoczną reakcją na kryzysy humanitarne Instrument Pomocy Humanitarnej, wraz z Instrumentem Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i EFR oraz w uzupełnieniu do tych narzędzi, a także w świetle powiązania pomocy humanitarnej z rozwojową, przyczyniał się do budowania odporności na wypadek przyszłych wstrząsów przez wspieranie strategii i struktur wczesnego ostrzegania i zapobiegania, zapewniał długotrwałe i zrównoważone korzyści rozwojowe zgodnie z potrzebą powiązania pomocy humanitarnej, odbudowy i rozwoju oraz nadal skupiał się na zapomnianych kryzysach, z pełnym poszanowaniem zasady niepozostawiania nikogo bez pomocy;

45. zwraca uwagę na konieczność zwiększenia komplementarności między instrumentami rozwojowymi a Instrumentem Pomocy Humanitarnej, zwłaszcza w kontekście powiązania pomocy humanitarnej z rozwojową, nowego strategicznego podejścia do odporności, zobowiązania UE do zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i do gotowości na wypadek klęsk żywiołowych, przy czym nie należy podważać stosownych powiązanych celów i mandatów;

46. przypomina, że pomoc rozwojowa uzupełnia pomoc humanitarną w celu zapobiegania wstrząsom i kryzysom;

⁽¹⁴⁾ Europejski Trybunał Obrachunkowy, sprawozdanie specjalne nr 15/2016 pt. „Czy Komisja skutecznie zarządza pomocą humanitarną na rzecz społeczności dotkniętych skutkami konfliktów w regionie Wielkich Jezior Afrykańskich?” z dnia 4 lipca 2016 r.

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

47. wzywa do uznania specyfiki pomocy humanitarnej w budżecie UE, co niesie ze sobą konieczność zabezpieczenia rezerwy na pomoc nadzwyczajną jako elastycznego instrumentu umożliwiającego reagowanie na nowe kryzysy przy użyciu wystarczających środków;
48. uważa, że delegatury UE powinny bardziej angażować się w decyzje dotyczące programowania w zakresie współpracy na rzecz rozwoju w ramach różnych instrumentów finansowania zewnętrznego, którymi zarządzają; uważa, że pozwoliłoby to także na zwiększenie komplementarności i synergii, jak również większe dostosowanie do potrzeb i współodpowiedzialności krajów partnerskich;
49. nalega na zapewnienie odpowiedniego personelu w siedzibach Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) oraz w delegaturach UE, zarówno pod względem liczebności, jak i fachowej wiedzy na temat pomocy rozwojowej i humanitarnej;
50. wyraża niezadowolenie z powodu bardzo krótkiego terminu wyznaczonego na przeprowadzenie przez Parlament kontroli projektów środków wykonawczych w ramach Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju; apeluje do Komisji o zmiany do grudnia 2018 r. regulaminów Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i komitetów ds. pomocy humanitarnej, tak aby Parlament i Rada miały więcej czasu na właściwe wykonanie swoich uprawnień kontrolnych;
51. apeluje do Komisji i ESDZ, by umocniły i usprawniły koordynację darczyńców przez wspólne programowanie i wspólne wdrażanie z innymi państwami członkowskimi i darczyńcami, dostosowane do krajowych programów rozwojowych krajów partnerskich, pod kierownictwem koordynujących te działania delegatur UE;
52. wzywa Parlament do zwiększenia politycznej kontroli nad dokumentami programowymi 11. EFR, traktując to rozwiązanie jako środek zwiększenia przejrzystości i odpowiedzialności;

Zalecenia dla struktury Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i Europejskiego Funduszu Rozwoju po roku 2020 oraz na potrzeby przyszłego wdrażania Instrumentu Pomocy Humanitarnej

53. ponownie podkreśla niezależny charakter polityki rozwoju i polityki humanitarnej UE, które oparte są na określonych podstawach prawnych uznanych w traktatach i ustanawiają szczególne wartości i cele, które nie powinny być podporządkowywane strategii geopolitycznej UE i powinny być zawsze zgodne z zasadami skuteczności pomocy rozwojowej oraz – w przypadku pomocy humanitarnej – z zasadami humanitaryzmu, bezstronności, neutralności i niezależności;
54. podkreśla bezwzględną konieczność, by utrzymać odrębne instrumenty na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej zapewniające poszanowanie kluczowych zasad rozwoju, w świetle ustaleń oceny Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i EFR dotyczących braku partnerstwa oraz zagrożenia dla osiągnięcia głównego celu, jakim jest zmniejszenie ubóstwa, w nowym kontekście zmieniających się priorytetów politycznych;
55. przypomina, że Europejski Fundusz Rozwoju, Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i Instrument Pomocy Humanitarnej charakteryzują się pozytywnym wykonaniem budżetu i mają kluczowe znaczenie, jeżeli chodzi o zademonstrowanie międzynarodowej solidarności, a także przyczyniają się do poprawy wiarygodności UE w skali globalnej; uważa, że niezależnie od ewentualnych zmian strukturalnych lub fuzji wspomnianych instrumentów, w tym również możliwego włączenia Europejskiego Funduszu Rozwoju do budżetu UE, w następnych wieloletnich ramach finansowych należy podnieść ogólną wysokość środków, dbając jednak o to, aby nie osłabiać kryteriów przyznawania oficjalnej pomocy rozwojowej; ponadto uważa, że przyszła struktura instrumentów finansowania zewnętrznego powinna obejmować bardziej przejrzyste włączenie funduszy i instrumentów powierniczych w oparciu o kluczowe zasady odpowiedzialności demokratycznej i skuteczności rozwoju, a także ewentualną kontynuację planu inwestycji zewnętrznych na podstawie oceny wskazującej na dodatkowość rozwoju i prawa człowieka oraz skutki społeczne i środowiskowe;
56. zachęca Radę, Komisję i Europejski Bank Inwestycyjny, by – biorąc pod uwagę zmianę warunków pomocy z dotacji bezpośrednich na fundusze powiernicze i finansowanie mieszane, w tym za pośrednictwem Europejskiego Funduszu na rzecz Zrównoważonego Rozwoju – zawarli porozumienie międzyinstytucjonalne z Parlamentem dotyczące przejrzystości, odpowiedzialności i kontroli parlamentarnej w oparciu o zasady polityki określone w nowym Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju;
57. podkreśla pozytywny wizerunek UE w społeczności międzynarodowej jako podmiotu współpracującego na skalę globalną, niemniej jednak wizerunek ten jest zagrożony z uwagi na biurokrację i powolny charakter procedur administracyjnych; uważa, że przyczynia się to do zwiększenia tzw. miękkiej siły UE w relacjach międzynarodowych, co wymaga silnej i niezależnej polityki rozwoju po roku 2020 z zapewnieniem zróżnicowanych instrumentów rozwojowych;
58. podkreśla, że kwestia ograniczenia ubóstwa i wyeliminowania go w perspektywie długoterminowej oraz wdrażanie celów zrównoważonego rozwoju, porozumienia paryskiego i ochrona globalnych dóbr publicznych muszą stanowić główne cele polityki UE na rzecz rozwoju oraz jej instrumentów, ze zwróceniem szczególnej uwagi na osoby, które są najbardziej zagrożone ubóstwem;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

59. podkreśla, że struktura Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju i EFR na okres po roku 2020 oraz wdrożenie Instrumentu Pomocy Humanitarnej muszą być zgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami UE, w tym z agendą na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz celami zrównoważonego rozwoju i porozumieniem klimatycznym z Paryża, a także z ramami polityki UE, w tym Europejskim konsensusem w sprawie rozwoju, nową globalną strategią na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej oraz Konsensusem europejskim w sprawie pomocy humanitarnej;

60. uważa, że w nowej strukturze instrumentów finansowania zewnętrznego należy uwzględnić potwierdzone prawidłowe działanie obecnych instrumentów finansowania zewnętrznego, kwalifikowalność oficjalnej pomocy rozwojowej i konieczność osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju;

61. uważa, że agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i globalny wymiar wielu celów zrównoważonego rozwoju wymagają nowego podejścia politycznego, w ramach którego wszystkie podmioty polityczne – zarówno z krajów rozwijających się, jak i z rozwiniętych – muszą podejmować starania mające na celu przyczynienie się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju przy pomocy spójnych, skoordynowanych wewnętrznych i zewnętrznych strategii politycznych, a także uważa, że nowe instrumenty finansowania zewnętrznego po roku 2020 i nowy Europejski konsensus w sprawie rozwoju będą miały kluczowe znaczenie dla osiągnięcia tego celu;

62. jest przekonany o znaczeniu wspierania podejścia do rozwoju opartego na prawach człowieka i zasadach, tym samym przyczyniając się do promowania na całym świecie zasad demokracji, wartości podstawowych i praw człowieka; apeluje do Komisji i ESDZ o stosowne połączenie pomocy w ramach instrumentów finansowania zewnętrznego i dialogu politycznego – zarówno dwustronnie, jak i w ramach organizacji regionalnych i globalnych – w celu wspierania tych zasad, wartości i praw;

63. uważa, że do wszystkich strategii politycznych na rzecz rozwoju należy koniecznie włączyć – w sposób przekrojowy i międzysektorowy – ochronę środowiska oraz możliwości, jakie oferują strategie polityczne dotyczące ochrony środowiska; wyraża ubolewanie z powodu niewystarczających postępów w zakresie uwzględniania zasad demokracji i kwestii równości płci oraz przestrzegania praw człowieka; domaga się ponadto pełnego uwzględnienia zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego w przyszłych instrumentach i programach oraz zapewnienia w tym celu odpowiedniego monitorowania; uważa wobec tego, że przeciwdziałanie zmianie klimatu powinno odgrywać coraz donioślejszą rolę w ramach współpracy na rzecz rozwoju;

64. uznaje za konieczne przeprowadzenie ćwiczenia „zdobyte doświadczenia” w celu określenia niedociągnięć w koordynowaniu unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego z instrumentami finansowymi innych instytucji międzynarodowych oraz poprawy tych niedociągnięć, tak aby zapewnić efekt synergii i maksymalnie zwiększyć oddziaływanie instrumentów finansowych w krajach rozwijających się;

65. uważa, że należy zwiększyć obecne poziomy oficjalnej pomocy rozwojowej UE w kontekście przyszłej struktury instrumentów finansowania zewnętrznego po roku 2020 i ustalić jasny harmonogram, aby umożliwić UE wypełnienie zbiorowego zobowiązania do przeznaczenia 0,7 % dochodu narodowego brutto (DNB) na rzecz oficjalnej pomocy rozwojowej i przyznania 0,2 % oficjalnej pomocy rozwojowej / DNB krajom najsłabiej rozwiniętym; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje ostatni komunikat Komisji w sprawie nowych WRF; przypomina państwom członkowskim o konieczności dotrzymania przez nie zobowiązania do przeznaczenia 0,7 % PKB na oficjalną pomoc rozwojową; przypomina o konieczności wdrożenia zaleceń Komitetu Pomocy Rozwojowej Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju dotyczących osiągnięcia przeciętnego poziomu dotacji w całkowitej wartości oficjalnej pomocy rozwojowej wynoszącego 86 %;

66. jest zdania, że – bez uszczerbku dla zwiększenia elastyczności lub rezerw – struktura instrumentów finansowania zewnętrznego po roku 2020 powinna w dalszym ciągu zapewniać łączenie wieloletnich programów geograficznych i tematycznych, aby umożliwić prowadzenie działań na rzecz rozwoju na różną skalę; uznaje wspieranie współpracy regionalnej i integracji krajów partnerskich za istotny czynnik, niezbędny do wyeliminowania ubóstwa i wspierania długoterminowego zrównoważonego rozwoju;

67. podkreśla, że działania zewnętrzne UE na rzecz rozwoju muszą opierać się na odpowiednio wyważonym połączeniu elastyczności i przewidywalności pomocy rozwojowej, przy zapewnieniu dostatecznych środków; uznaje jednocześnie, że przewidywalność pomocy na rzecz rozwoju można osiągnąć m.in. poprzez dobrze działające, sprawdzone systemy wczesnego ostrzegania, przede wszystkim w najbardziej narażonych i najmniej odpornych krajach;

68. uważa, że przenoszenie środków między celami i w zależności od zmieniających się priorytetów w ramach danego instrumentu powinno mieć miejsce wyłącznie w oparciu o rzeczywiste potrzeby krajów partnerskich, bez uszczerbku dla zasad i celów instrumentu oraz przy odpowiednim zaangażowaniu organu monitorującego; w szczególności wzywa do wyraźnego odróżnienia finansowania kwalifikowanego jako oficjalna pomoc rozwojowa od innego finansowania, niekwalifikowanego jako oficjalna pomoc rozwojowa; wyraża stanowczy sprzeciw wobec przenoszenia środków przeznaczonych na działania Komitetu Pomocy Rozwojowej na potrzeby realizacji programów niekwalifikowanych jako oficjalna pomoc rozwojowa; podkreśla potrzebę określenia celów oficjalnej pomocy rozwojowej w rozporządzeniach dotyczących instrumentów finansowania zewnętrznego, tak aby te cele zabezpieczyć;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

69. uważa, że w strukturze instrumentów finansowania zewnętrznego po roku 2020 należy uwzględnić szereg wskaźników i rygorystyczne, wyodrębnione przeznaczenie środków, a także w sposób priorytetowy potraktować zobowiązania na rzecz zapewnienia dostatecznego finansowania kluczowych priorytetów;

70. uważa, że w znacznych rezerwach na zdarzenia nieprzewidziane ustanowionych w ramach poszczególnych instrumentów finansowania zewnętrznego należy uwzględnić nagłe potrzeby, a niewykorzystane lub umorzone środki w danym roku należy przenosić do rezerw na zdarzenia nieprzewidziane przeznaczonych na kolejny rok;

71. przypomina o potrzebie utrzymania silnego i niezależnego instrumentu pomocy humanitarnej, o co zaapelowano w Konsensusie europejskim w sprawie pomocy humanitarnej; uważa, że należy utrzymać osobną rezerwę przeznaczoną na potrzeby pomocy humanitarnej, aby uwzględnić fakt, że ze względu na wzrastające na całym świecie potrzeby rezerwa na pomoc nadzwyczajną jest stale uruchamiana w obecnym okresie obowiązywania WRF; przypomina, że choć wielokrotnie wyrażał uznanie dla starań Komisji ukierunkowanych na sprostanie coraz większym wyzwaniom, Parlament regularnie zwracał uwagę na konieczność zwiększenia środków finansowych na pomoc humanitarną i nalegał na zniwelowanie powiększającej się luki między zobowiązaniami i płatnościami, a także na zwiększenie skuteczności i zdolności do reagowania w zakresie pomocy humanitarnej i rozwojowej dostępnej w ramach budżetu UE;

72. podkreśla, że wszelkie zyski pod względem elastyczności finansowej i uproszczeń nie powinny być osiągnięte kosztem mniejszego monitorowania i mniejszej zdolności kontrolnej ze strony współprawodawcy, co zagroziłoby zasadom odpowiedzialności i przejrzystości; podkreśla konieczność zapewnienia przejrzystości kryteriów przydzielania środków finansowych oraz na wszystkich etapach programowania; uważa, że nowa struktura EFI powinna mieć elastyczny i nowoczesny charakter, umożliwiający krajom partnerskim optymalizację zasobów i osiągnięcie wyników w dziedzinie rozwoju;

73. podkreśla, że w nowych instrumentach finansowania zewnętrznego elastyczność finansową należy rozszerzyć, tak aby obejmowała także elastyczność wewnątrz kraju w celu umożliwienia udzielania w sposób uznaniowy niewielkich dotacji lokalnym organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, przedsiębiorstwom i przedsiębiorcom; uważa, że Komisja powinna przeprowadzić analizę bieżących wymagań w zakresie audytu w odniesieniu do pomocy na rzecz rozwoju, aby zezwolić na zwiększenie profilu ryzyka w przypadku małych dotacji wewnątrz krajowych;

74. podkreśla, że cele polityki rozwoju i polityki humanitarnej nie powinny być podporządkowane celom w dziedzinie bezpieczeństwa państw będących darczyńcami i Unii Europejskiej lub celom kontroli granic i zarządzania przepływami migracyjnymi; uważa w tym kontekście, że oficjalna pomoc rozwojowa powinna być wykorzystywana głównie do zmniejszania ubóstwa, a działania i programy zgodne wyłącznie z krajowymi interesami darczyńców w zakresie bezpieczeństwa nie powinny być finansowane ze środków na rzecz rozwoju; jednocześnie uważa za konieczne wspieranie odporności krajów partnerskich w celu zapewnienia warunków sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi;

75. uważa, że w przyszłych wieloletnich ramach finansowych należy oddzielić wydatki na osiągnięcie wewnętrznych unijnych celów w takich pozycjach jak migracja, azyl i bezpieczeństwo wewnętrzne z jednej strony od wydatków ukierunkowanych na wspieranie wdrożenia nowego Europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju z drugiej; uważa, że połączenie tych dwóch odrębnych pozycji mogłoby przyczynić się do dalszej instrumentalizacji unijnej pomocy, w tym przez jej uzależnienie od współpracy w dziedzinie migracji;

76. w tym kontekście proponuje dalsze wzmocnienie odporności społecznej i państwowej przez pomoc na rzecz rozwoju oraz przeznaczenie większych środków finansowych i politycznych na zapobieganie konfliktom, gotowość na wypadek klęsk żywiołowych oraz podejmowanie wczesnych działań w obliczu zarówno konfliktów, jak i klęsk żywiołowych;

77. apeluje do Komisji, by nie określała alokacji środków finansowych dla krajów partnerskich i warunków współpracy tylko na podstawie PKB, ale na kryteriach obejmujących szeroki zakres, z uwzględnieniem rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, praw człowieka i poziomów nierówności;

78. ponawia swój wniosek o włączenie EFR do budżetu jako głównego narzędzia zapewniającego spójność między rozwojem a innymi obszarami polityki UE oraz wzmocniającego kontrolę budżetową Parlamentu; ponownie podkreśla, że uwzględnienie EFR w budżecie przyniosłoby takie korzyści, jak większe umocowanie demokratyczne i możliwość kontroli instrumentu, lepsza zdolność absorpcyjna, większą widoczność i przejrzystość, prowadząc do większej klarowności w zakresie wydatków UE w tej dziedzinie, a także do zwiększenia wydajności i skuteczności pomocy rozwojowej UE; przypomina, że debaty parlamentarne na temat polityki rozwoju pomagają obywatelom w realizacji wydatków UE na pomoc rozwojową;

Wtorek, 17 kwietnia 2018 r.

79. podkreśla, że uwzględnieniu EFR w budżecie powinny towarzyszyć gwarancje zapobiegające wszelkim transferom funduszy z poprzednich EFR do innych linii budżetowych oraz że należy przy tym uwzględniać wszystkich darczyńców z krajów trzecich; podkreśla ponadto, że Instrument na rzecz Pokoju w Afryce powinien pozostać poza budżetem UE i w ramach specjalnego instrumentu;

80. podkreśla, że uwzględnieniu EFR w budżecie powinna towarzyszyć proporcjonalna podwyżka do poziomu odpowiadającego uzgodnionemu pułapowi budżetu UE, tak by nie prowadziło to do ograniczania zobowiązań finansowych UE na rzecz państw AKP ani ogólnego zmniejszenia pomocy rozwojowej UE w WRF obowiązujących po roku 2020 r.;

81. uważa, że otwarty charakter Instrumentu Pomocy Humanitarnej przyniósł pozytywne rezultaty; zaleca zatem utrzymanie oddzielnych instrumentów i budżetów na potrzeby działań humanitarnych i rozwojowych przy jednoczesnym zachowaniu mocnych powiązań strategicznych między tymi dwoma obszarami;

82. podkreśla znaczenie wzmocnienia legitymacji demokratycznej w strukturze po 2020 r. oraz potrzebę ponownego przemyślenia procedury decyzyjnej; podkreśla, że w ramach tej nowej struktury po roku 2020 współprawodawcy powinni być uprawnieni do pełnego korzystania z przysługujących im uprawnień kontrolnych zarówno na szczeblu prawnym, jak i politycznym, na wszystkich etapach opracowywania, przyjmowania i wdrażania instrumentów i powiązanych programów wykonawczych; podkreśla konieczność przeznaczenia wystarczającego czasu na ten cel;

83. uważa, że należy w pełni wykorzystać możliwości współpracy z państwami członkowskimi na etapie opracowywania i wdrażania programów rozwojowych przez wspólne programowanie, w oparciu o krajowe programy rozwojowe i synchronizację z tymi programami;

84. apeluje o przeprowadzenie śródkresowej oceny i przeglądu struktury instrumentów finansowania zewnętrznego po roku 2020 w celu dalszej poprawy zarządzania nimi, poszukania sposobów zwiększenia spójności i uproszczenia tych instrumentów, a także z myślą o zapewnieniu dalszej przydatności i dostosowaniu do zasad skuteczności rozwoju; wzywa zainteresowane podmioty do pełnego zaangażowania się w działania w tym zakresie;

o

o o

85. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji.
